

Proces przemundurowania polskiej Policji

Podstawą do podjęcia prac nad zmianą dotychczasowego umundurowania były badania fokusowe przeprowadzone w 2006 r. wśród funkcjonariuszy przez ówczesny Wydział Analizy Ocen Społecznych Biura Komunikacji Społecznej KGP. Analiza wypowiedzi funkcjonariuszy stała się podstawą do określenia potrzeb i oczekiwań wobec umundurowania używanego podczas pełnienia obowiązków służbowych. Zastrzeżenia policjantów dotyczyły głównie koszul służbowych, obuwia, spodni i okryć zewnętrznych. Postulowano zmianę koloru koszul na ciemniejszy. Ponadto w większości wypowiedzi sygnalizowano konieczność zmiany konstrukcji spodni służbowych na sportowe typu „bojówki”. Kurtki i obuwie, w ocenie policjantów, należało wykonać z lepszych, nowocześniejszych materiałów.

Potrzeba modernizacji umundurowania policyjnego wynikała z realizacji oczekiwań i propozycji zgłaszanych przez funkcjonariuszy Policji. Dynamicznie rozwijający się rynek tkanin, dzianin i innych surowców włókienniczych pozwalał na stworzenie nowoczesnego munduru, który zapewniał komfort użytkowania i jednocześnie bezpieczeństwo służby. W związku z tym, że w czasie wykonywania obowiązków służbowych policjanci najczęściej noszą umundurowanie służbowe, ten rodzaj ubioru stał się przedmiotem prac.

PRACE PROJEKTOWE NAD NOWYM WZOREM UMUNDUROWANIA

Zanim zaprojektowano nowy ubiór, w Biurze Logistyki Policji KGP były organizowane spotkania z krajowymi producentami surowców oraz gotowych wyrobów mundurowych. Celem konsultacji było zaprezentowanie przez firmy najnowszych osiągnięć w dziedzinie produkcji tkanin, dzianin i innych surowców, a także technologii produkcji umundurowania (wyrobów gotowych). W ramach spotkań z przedstawicielami innych policji europejskich (z Niemiec, Finlandii, Wielkiej Brytanii) dzielono się doświadczeniami związanymi z wprowadzaniem nowych wzorów umundurowania oraz systemami zaopatrywania policjantów. W grudniu 2006 r. Komenda Główna Policji zawarła porozumienie o współpracy z Akademią

Sztuk Pięknych w Łodzi, na mocy którego ogłoszono konkurs pod hasłem *Projekt nowego umundurowania dla Policji*. Konkurs został rozstrzygnięty na początku 2007 r., a nagrodzone prace, po drobnych korektach, stanowiły wzory do wykonania prototypów, a następnie – partii do testowania.

Należy zaznaczyć, że zaprojektowany ubiór służbowy miał sportowy charakter, nie krępował ruchów i zapewniał użytkownikowi wygodę. Zasadnicza zmiana dotyczyła koloru umundurowania – wprowadzono elementy ubioru w kolorze granatowym, z wyjątkiem obuwia, które pozostało w kolorze czarnym. Ponadto wprowadzono nowe elementy umundurowania służbowego, w tym: koszulki polo, koszulki typu T-shirt, podpinkę z polaru do kurtki służbowej zimowej, która może stanowić również samodzielny element ubioru. Wprowadzono nowy wzór czapki zimowej, kurtki służbowej letniej i zimowej, swetra, spodni służbowych oraz obuwia służbowego.

TESTOWANIE PROTOTYPÓW I ZAKUP PARTII WŁAŚCIWEJ

Biuro Logistyki Policji KGP zakupiło partię próbną umundurowania (80 kompletów), które było testowane w jednostkach Policji. Policjanci zgłaszali uwagi w ankietach, a także w trakcie bezpośrednich spotkań z przedstawicielami Biura Logistyki Policji KGP. Sugestie dotyczyły w głównej mierze potrzeby wprowadzenia drobnych zmian konstrukcyjnych, w tym: naszytka dodatkowej kieszeni z przodu kurtki, zastosowania dłuższego zamka na bokach kurtki ułatwiającego dostęp do kabury, zwiększenia w spodniach powierzchni regulującej obwód pasa za pomocą gumy, zastosowania patki z rzepem w dole nogawek zamiast suwaków itp.

Propozycje i zastrzeżenia były brane pod uwagę przy opracowywaniu dokumentacji technicznej dotyczącej poszczególnych elementów ubioru, stanowiącej podstawę do wykonania właściwej partii umundurowania. Należy zaznaczyć, że materiały, z których zostały uszyte mundury, nie budziły zastrzeżeń. W testowanym okresie mundury sprawdziły się na tyle, że można było przyjąć, iż spełniają wymagania i oczekiwania potencjalnych użytkowników. Surowce, z jakich wykonano podstawowe elementy umundurowania, to w szczególności:

czapka letnia służbowa – laminat tkaniny bawełniano-poliestrowej z membraną, oddychający, przepuszczający parę wodną;

NOWE UMUNDUROWANIE SŁUŻBOWE

zdj. Andrzej Mitura

czapka zimowa służbowa – tkanina polarowa z podszewką pikowaną na ocieplaczu; nausznik wykonany z tkaniny zasadniczej, a główka wykończona kołnierzem z dzianiny;

kurtka służbowa letnia – dwuwarstwowy laminat tkaniny poliestrowej z membraną paroprzepuszczalną, wodoodporną, oddychającą; wszystkie szwy są zabezpieczone przed przemakaniem przez zastosowanie wewnętrznej taśmy uszczelniającej;

spodnie służbowe letnie do trzewików – trójwarstwowy laminat tkaniny bawełniano-poliestrowej z membraną, oddychającą, przepuszczającą parę wodną;

koszula służbowa i służbowa letnia – przewiewna, odporna na gnienie, tkanina o składzie surowcowym: 52 ± 3 proc. bawełny i 48 ± 3 proc. poliestru;

trzewiki służbowe – skóra bydlęca licowa wodoodporna w połączeniu z tkaniną typu cordura; podeszwa dwuwarstwowa pochłaniająca mikrowstrząsy powstające w czasie chodzenia po twardym podłożu, odporna na działanie oleju napędowego, o antypoślizgowym urzeźbieniu bieżnika, samoczyszcząca; obuwie posiada właściwości antystatyczne i ma spody odporne na przebicie;

pas główny – taśma poliamidowa z klamrą plastikową posiadającą potrójne zabezpieczenie; pas składa się z dwóch elementów: pasa podstawowego i pasa wewnętrznego; pas podstawowy jest usztywniony i podszyty taśmą samoszczepną.

Asortyment, z którego składa się komplet umundurowania nowego wzoru

Lp.	Nazwa przedmiotu	J.m.	Liczba
1.	Czapka letnia służbowa	szt.	1
2.	Czapka zimowa służbowa	szt.	1
3.	Kurtka służbowa letnia	szt.	1
4.	Spodnie służbowe letnie do trzewików	szt.	1
5.	Spodnie służbowe letnie do półbutów	szt.	1
6.	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	szt.	1
7.	Spodnie służbowe zimowe	szt.	1
8.	Sweter służbowy	szt.	1
9.	Półgolf	szt.	2
10.	Koszula służbowa	szt.	2
11.	Koszula służbowa letnia	szt.	2
12.	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2
13.	Koszulka typu T-shirt	szt.	2
14.	Bielizna termoaktywna letnia	kpl.	2
15.	Bielizna termoaktywna zimowa	kpl.	2
16.	Trzewiki służbowe	para	1
17.	Skarpetki letnie	para	2
18.	Skarpetki zimowe	para	2
19.	Półbuty służbowe	para	1
20.	Pas główny	szt.	1
21.	Pasek do spodni	szt.	1

PROCES PRZEMUNDUROWANIA

W 2008 r. rozpoczęto realizację zakupów partii właściwej umundurowania nowego wzoru (30 tys. kompletów).

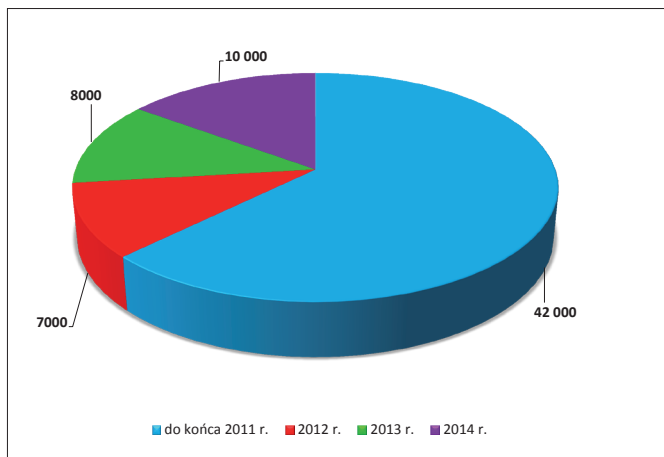
Wykonawcy poszczególnych przedmiotów stanowiących nowy ubiór służbowy policjanta zostali wyłonieni w drodze procedur przeprowadzanych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych¹ w trybie przetargu nieograniczonego. Zakupy były finansowane ze środków zagwarantowanych w ustawie o ustanowieniu Programu Modernizacji Policji². Do końca 2011 r. zakupiono ok. 42 tys. kompletów umundurowania nowego wzoru. W celu zakończenia przedsięwzięcia konieczna była kontynuacja zakupów, których finansowanie od 2012 r. odbywa się ze środków budżetowych Policji.

Po sfinalizowaniu tegorocznych dostaw łączna liczba zakupionego dotychczas umundurowania służbowego nowego wzoru wyniesie ok. 67 tys. kompletów.

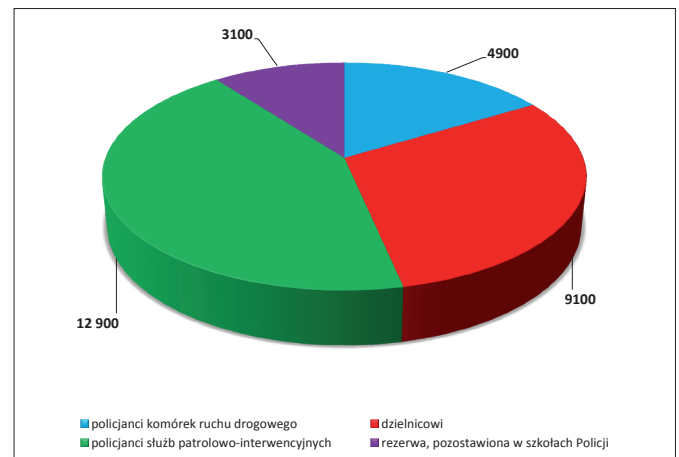

■ Stary wzór umundurowania ćwiczebnego

zdj. Andrzej Mitura

Wykres 1. Wielkość zakupów umundurowania służbowego nowego wzoru w latach 2008–2014 wyrażona w pełnym ukompletowaniu (kpl.)

Wykres 2. Dystrybucja pierwszej partii nowego umundurowania – 30 tys. kpl.

Należy podkreślić, że jakość kolejnych partii umundurowania dostarczanego do jednostek Policji jest potwierdzana określonymi w przepisach prawa procedurami odbiorczymi. Czynności odbiorcze, których celem jest potwierdzenie spełnienia przez wyrób parametrów określonych w specyfikacji technicznej, realizuje się obecnie w odniesieniu do wszystkich przedmiotów nowego wzoru kupowanych centralnie w trybie określonym w ustawie³. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, ww. przedmioty mogą zostać dopuszczone do użytkowania po uzyskaniu tzw. deklaracji zgodności OiB⁴. Organem sprawującym nadzór nad czynnościami związanymi z wyrobem podlegającym OiB – w imieniu ministra właściwego do spraw wewnętrznych – jest dyrektor Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „Moratex”.

DYSTRYBUCJA NOWEGO UMUNDUROWANIA

Rozpoczynając w 2009 r. wymianę umundurowania służbowego w Policji, zakładano, że będzie to przedsięwzięcie rozłożone w czasie, polegające na sukcesywnym wyposażaniu ko-

lejnych grup funkcjonariuszy w nowe wzory ubioru. Podstawą tego założenia był fakt uwzględnienia w planowanym procesie przemundurowania realnych możliwości finansowych Policji. Zgodnie z koncepcją zatwierdzoną przez kierownictwo Komendy Głównej Policji, w nowe umundurowanie zostali wyposażeni w pierwszej kolejności policjanci komórek ruchu drogowego, komórek patrolowo-interwencyjnych oraz dzielnicowi. Dla zobrazowania skali przedsięwzięcia należy przedstawić liczbę kompletów nowych ubiorów, które zostały rozdysponowane do jednostek Policji z pierwszej zakupionej partii nowego umundurowania.

Przemundurowanie kolejnych grup funkcjonariuszy służby prewencyjnej odbywa się sukcesywnie, w miarę dokonywania zakupów kolejnych partii umundurowania nowego wzoru. Należy przy tym nadmienić, że zgodnie z ostatnimi szacunkami, wyposażenie policjantów służby prewencyjnej powinno zostać zakończone do końca 2015 r.

Z uwagi na fakt, że od rozpoczęcia wymiany umundurowania służbowego część policjantów, którzy otrzymali nowe umundurowanie, odeszła ze służby w Policji, a co roku przyjmowani są nowi funkcjonariusze, rzeczywista liczba policjantów wyposażonych w nowe umundurowanie jest mniejsza, niż wskazywałaby na to liczba zakupionych kompletów umundurowania. Od

NOWY MUNDUR ĆWICZEBNY

(wstępny proponowany wzór)

zdj. Andrzej Mitura

rozpoczęcia procesu wymiany umundurowania służbowego stan etatowy w służbie prewencyjnej pozostaje wprowadzić na jednakowym poziomie, tj. ok. 65 tys. policjantów, jednakże w rzeczywistości nie jest to ciągle ta sama grupa funkcjonariuszy.

PRAWNE ZATWIERDZENIE NOWEGO UMUNDUROWANIA

Równolegle z pracami nad nowym wzorem umundurowania, w Biurze Logistyki Policji KGP trwały prace nad przygotowaniem projektu rozporządzenia ministra właściwego do spraw wewnętrznych zatwierdzającego prawnie nowe wzory ubioru służbowego. Projekt nowego rozporządzenia uwzględniał zmiany wprowadzone w stosunku do dotychczas obowiązującego umundurowania, w tym:

- zmianę kolorystyki ubioru służbowego – z błękitno-szarego na granatowy,
- nowy asortyment przedmiotów stanowiących komplet ubioru służbowego,
- zmianę norm należności umundurowania, w których uwzględniono nowy asortyment przedmiotów wchodzących w skład ubioru służbowego,
- nowe zestawy ubiorcze przedstawiające sposób łączenia poszczególnych elementów umundurowania służbowego.

Należy zaznaczyć, że elementy ubioru wyjściowego, galowego oraz ćwiczebnego nie uległy zmianie.

Uwzględniając fakt, że przemundurowanie policjantów odbywa się stopniowo, w projekcie rozporządzenia wprowadzono

przepisy dopuszczające w okresie przejściowym noszenie umundurowania według nowego i starego wzoru.

W efekcie prac legislacyjnych, w czerwcu 2009 r. weszły w życie nowe przepisy⁵. Wobec konieczności dostosowania dotychczasowych regulacji prawnych do potrzeb procesu sukcesywnej wymiany umundurowania, niezbędne stało się dokonanie zmian także w obowiązującym rozporządzeniu MSWiA w sprawie wysokości i warunków przyznawania policjantom równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie. Zmianie uległ bowiem asortyment przedmiotów wchodzących w skład ubioru służbowego oraz norma tych przedmiotów, która stanowi podstawę ustalenia wysokości równoważnika pieniężnego⁶. Nowe przepisy weszły w życie w marcu 2010 r.⁷

OCHRONA PRAWNA NOWYCH WZORÓW UMUNDUROWANIA

Ochronę munduru policyjnego regulują przepisy⁸, które wprowadzają zakaz używania przez osoby niebędące policjantami munduru policyjnego i jego części, nawet po pozbawieniu oznak policyjnych.

W celu rozszerzenia ochrony prawnej nowych wzorów umundurowania policyjnego Komenda Główna Policji wystąpiła do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o udzielenie prawa z rejestracji na wzory przemysłowe przedmiotów umundurowania służbowego policjanta. Na skutek tych działań Komenda Główna Policji uzyskała prawo do wyłącznego korzystania ze wzoru na 25 lat⁹.

PROCES PRZEMUNDUROWANIA

Należy przy tym zaznaczyć, że autor nagrodzonego projektu, na podstawie którego przygotowano właściwą partię umundurowania, przekazał Komendantowi Głównemu Policji prawa autorskie do wzoru oraz możliwość swobodnego korzystania i rozporządzania tymi prawami.

PRACE NAD NOWYM WZOREM UMUNDUROWANIA ĆWICZEBNEGO

W ramach działań służących poprawie bezpieczeństwa i funkcjonalności umundurowania wykorzystywanego przez policjantów, w Biurze Logistyki Policji KGP podjęto prace nad nowym wzorem munduru ćwiczebnego dla funkcjonariuszy Policji. Czynności są realizowane przez zespół roboczy, w którego skład wchodzi przedstawiciele Głównego Sztabu Policji KGP, Oddziału Prewencji Policji KSP oraz Biura Logistyki Policji KGP. Do współpracy został włączony Instytut Technologii Bezpieczeństwa „Moratex” w Łodzi jako jednostka naukowo-badawcza prowadząca badania i prace rozwojowe w zakresie techniki i technologii wyrobów włókienniczych, w szczególności przedmiotów zaopatrzenia mundurowego przeznaczonego na potrzeby służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowanych.

W wyniku prac zespołu oraz przeprowadzonych konsultacji z policjantami przyjęto, że nowy mundur ćwiczebnym powinien się charakteryzować większą przewiewnością, lekkością i posiadać mniejszą liczbę kieszeni. Ponadto postulowano, aby był uszyty z nowoczesnej tkaniny w kolorze granatowym, tak by mógł być używany zamiennie z elementami nowego umundurowania służbowego.

Wypracowane przez zespół założenia przekazano do Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „Moratex”, który na podstawie umowy zawartej z Biurem Logistyki Policji KGP realizował projekt *Opracowanie założeń konstrukcyjnych oraz wstępnej dokumentacji technicznej nowego munduru ćwiczebnego Policji*. Przedmiotem umowy było przygotowanie przez „Moratex” egzemplarza prototypowego oraz wstępnych założeń technicznych.

W dalszej części działań instytut objął nadzór nad wykonaniem partii prototypowej (20 kompletów) i realizacją badań użytkowych z udziałem przyszłych odbiorców (wraz z opracowaniem wyników). Zobowiązał się również do wykonania wzorca munduru oraz opracowania dokumentacji i specyfikacji technicznej. Uwagi zgłoszone przez policjantów testujących partię prototypową dotyczyły m.in. wprowadzenia drobnych zmian konstrukcyjnych, w tym innego rozmieszczenia kieszeni, a także umieszczenia napisów na taśmie samoszczepnej. Postulowano również rozważenie możliwości zastąpienia – jako ubioru ćwiczebnego – kombinezonu zamiast ubioru dwuczęściowego. Kolejne uwagi dotyczyły nakrycia głowy, w tym ewentualnej zmiany czapki na берет. Większość testujących opowiedziała się za pozostawieniem czapki (z wizerunkiem orła) i munduru dwuczęściowego (lub ewentualnie drugiego kompletu w formie kombinezonu). W związku z przedstawionymi uwagami dalsze prace były ukierunkowane na stworzenie wzoru umundurowa-

nia ćwiczebnego według początkowo zakładanej koncepcji. Na podstawie analizy uwag zgłoszonych w trakcie prób użytkowych, a także w efekcie uzgodnień w trybie spotkań roboczych „Moratex” opracował dokumentację techniczną dotyczącą nowego wzoru munduru ćwiczebnego.

Prace nad tym wzorem są obecnie na etapie przygotowań do fazy testowej. Do końca 2014 r. planowana jest realizacja dostaw 450 kompletów, które następnie będą testowane przez funkcjonariuszy w jednostkach terenowych Policji. Zakłada się, że próby użytkowe potrwają do końca 2015 r., tak aby nowy mundur ćwiczebnym został przetestowany w różnych warunkach klimatycznych.

*Danuta Urbańska, główny specjalista
Wydziału Koordynacji Gospodarki Kwatermistrzowskiej*

¹ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 12 stycznia 2007 r. o ustanowieniu Programu Modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007–2011 (Dz. U. Nr 35, poz. 213, z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 17 listopada 2006 r. o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 235, poz. 1700, z późn. zm.).

⁴ Deklaracja w zakresie obronności i bezpieczeństwa.

⁵ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie umundurowania policjantów (Dz. U. Nr 90, poz. 738, z późn. zm.).

⁶ Wprowadzono zasadę, że policjantowi, któremu na podstawie przepisów rozporządzenia o umundurowaniu wydano w naturze przedmioty ubioru służbowego w roku zaopatrzeniowym, w którym otrzymał równoważnik, wypłaca się w kolejnym roku zaopatrzeniowym równoważnik pomniejszony o kwotę stanowiącą roczną wartość wydanych przedmiotów, ustaloną według cen z kalkulacji równoważnika, obowiązujących w dniu jego wypłaty.

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 marca 2010 r. w sprawie wysokości i warunków przyznawania policjantom równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie (Dz. U. Nr 47, poz. 279, z późn. zm.).

⁸ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie zakazu używania munduru policyjnego lub jego części (Dz. U. Nr 130, poz. 1398, z późn. zm.).

⁹ Art. 105 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1410).

Summary

Process of uniform exchange in the Polish Police

Focus surveys, conducted in 2006 amongst officers, commenced the process of the uniform exchange in the Polish Police. The analysis of collected materials gave the ground for defining needs and expectations of police officers in relation to the uniforms, used while performing service duties. As a result of the multistage process, preceded by meetings with representatives of European police forces and consultations with experts in the field of raw materials and applied production technology, a new pattern of the official uniform, ensuring the safety of the service and comfort of the use, was designed. The process of the uniform exchange started in 2009 and should be completed by 2015. New patterns of the police uniform were patented and are being legally protected. The works associated with the preparation of the training uniform for testing are at present conducted in the Logistics Bureau of the Police of National Police Headquarters. Functional tests will last till the end of 2015.

Tłumaczenie: Renata Cedro, WP CSP